Nr. 294. Czwartek 23. Grudnia 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k

PRENUMERATA
Gazety Lwowskiej z Dodatkami na rok 1853.

Dla Miejscowych:

kwartalna . . . . 3 złr. 45 kr.
półroczna . . . . 7 złr. 30 kr.
roczna . . . . 15 złr.

Dla odbierających pocztą z opłatą marków:

kwartalna . . . . 4 złr. 30 kr.
półroczna . . . . 9 złr.
roczna . . . . 18 złr.

Pojedyńczo kosztuje jeden Nr. Gazety samej 3 kr. Jeden Nr. Dziennika urzędowego 8 kr. Jeden Nr. Dodatku tygodniowego 10 kr.

Prenumerujący jeźli wymaga kwitu, nadpłaca ile na stępel przypada, i nadto jeźli kwit ma być z kantoru ***franco*** odesłanym, dodać raczy należytości tyle, co wynosi opłata listu na odległość do niego.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 2. grudnia. Jego c. k. apostol. Mość widział się spowodowanym Juliusza *Wurmb,* c. k. pułkownika Inżynieryi ze szczególnej łaski Swojej wynieść najwyższem postanowieniem z dnia 31. lipca r. b. do stanu szlacheckiego Cesarstwa austryackiego z uwolnieniem od taksy.

Lwów, 8. grudnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Karola *Lilia*, c. k. jenerała-majora jako kawalera ces. austr. orderu Leopolda stósownie do statutów tego orderu wynieść najłaskawiej do stanu rycerskiego Cesarstwa austryackiego z przydomkiem „von Westegg."

Lwów, 8. grudnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Frydryka *Hurter*, c. k. radzcę nadwornego i historyografa monarchyi wynieść najłaskawiej do stanu szlacheckiego Cesarstwa austryackiego, a razem pozwolić, ażeby do swojego nazwiska przybrał nazwisko rodzinne swojej małżonki: „Amman."

Sprawy krajowe.

Czynności

III. zwyczajnego posiedzenia

Lwowskiej izby handlowej i przemysłowej,

z dnia 27go września 1852 pod przewodnictwem wice-prezesa pana *Karola Pietzsch.*

(Ciąg dalszy.)

Aby więc zapobiedz możliwej, a nawet prawdopodobnej wynikłości, że kupcy chrześciańscy z czasem zupełnie przez Izraelitów zostaną z Izby wyparci, jakoteż ażeby stanowi kupców chrześcian reprezentacyę i przynależny wpływ w Izbie zapewnić, widziała się komisya znagloną do tego wniosku.

Do §. 4. i 5. powyższem rozporządzeniem wys. Prezydyum krajowego z 15. czerwca 1850 postanowiono tak dla czynnego jak i biernego prawa wyborczego równy census jako minimum dla kupców 8 złr., a dla przemysłowców II. klasa podatku zarobkowego.

Co się tyczy czynnego prawa do wyboru, to sądzi komisya, że wymagania §. 16. jakoteż posiadanie wiadomości czytania i pisania w polskim lub niemieckim języku niedostateczną dają rękojmię do osiągnięcia pożądanych wyborów, a zatem jeszcze umiarkowany census zaproponowała dla miasta Lwowa ilość podatku zarobkowego 8 złr. a dla prowincyi 5 złr. i wyżej.

Cenzus dla biernego wyboru dla handlu i rzemiosł osobno został oznaczony podług ilości podatku zarobkowego, mianowicie:

dla miasta Lwowa dla handlu 50 złr., a dla rzemiosł 15 złr., na prowincyi zaś dla handlu 16 złr., a dla rzemiosł 5 złr. i wyżej.

Cenzus ten w ten sposób oznaczono, ażeby kramarze, domokrążcy, maklerze, markfiranci od wyboru zostali wyłączeni, a tylko tacy byli wybierani, którzy posiadają stanowisko komercyalne i przemysłowe dla członka Izby odpowiednie.

Do §. 7. Zastrzeżenie w §. 19. ustawy prowizorycznej wyrzeczone, że wyborca w ciągu jednego roku tylko dla *jednej* Izby i tylko jako *jeden* wyborca prawo wyborowe wykonywać może, komisya w ten sposób złagodziła, że wyborca w jednym i tym samym obwodzie Izby w ciągu jednego roku tylko jeden głos dać może, gdyż kilkakrotne wykonywanie prawa wyborowego w obwodach różnych Izb i tak niemoże łatwo być ustrzeżone.

Do §. 19. Dla dogodności wyborców wniosła komisya, aby oddawanie kart wyborczych także u władz miejscowych miało miejsce.

Do §. 26. Zamiast trzechletniego trwania urzędu i corocznego odnowienia trzeciej części członków Izby wniosła komisya, czteroletnie trwanie urzędowania członków i odnowienie połowy co lat dwa, ponieważ przy tak trudnych i ważnych czynnościach Izby pożądany skutek tylko przy dłuższem urzędowaniu członków osiągnąć się da, zresztą coroczne wybory za prędko po sobie następują i niepotrzebnie czas zabierają. — Komisya wzięła także pod obradę *pytanie względem pokrycia kosztów Izby.*

Znajduje ona, że dodatek do podatku zarobkowego dla dotychczasowych kontrybuentów jest za uciążliwy i doradza, aby koszta Izby z funduszów krajowych były pokryte.

(Dokończenie nastąpi.)

(Postanowienia względem stowarzyszenia akcyonaryuszów zawarte w najnowszej ustawie względem stowarzyszeń.)

Ponieważ stowarzyszenia akcyonaryuszów zazwyczaj szczególnie są ważne dla obrotu handlowego, podajemy przeto dosłownie odnośne postanowienia zawarte w najnowszych ustawach względem stowarzyszeń:

W stowarzyszeniach akcyonaryuszów nie wolno:

a) żądać żadnej zapłaty z góry pod jakimkolwiekbądź pozorem bez poprzedniego pozwolenia ze strony władzy. Bez tego pozwolenia nie wolno także wydawać dla puszczenia w obieg asygnacyi interymalnych na poprzednie dobrowolne wpłaty.

W planie ma być wyraźnie oznaczone, kiedy i gdzie po otrzymanem upoważnieniu składać należy wpłaty.

b) Asygnacye interymalne i akcye, które mają być załączone w formularzach, muszą być zawsze wystawione na pewne nazwisko, nie zaś na okaziciela.

Te dokumenta muszą być spisane w sposób zapobiegający ile możności nadużyciom fałszywych objetnic i niebezpiecznej grze o zysk, które mogą wyniknąć z chwiania kursów za niewpłaconą część wkładek.

c) Na każdej interymalnej asygnacyi musi szczególnie być widocznem, ile już na nią wpłacono, i tylko w tej kwocie może być puszczona w obieg.

Jeżeliby asygnacyę interymalną bez wymienionego na niej zakwitowania wpłaconej kwoty puszczono w obieg, natenczas podobna ugoda nie ma prawnego znaczenia, a ugodzona kwota przepada na fundusz ubogich w miejscu, gdzie się dopuszczono przestępstwa, a według zachodzących okoliczności może ta sprawa dla oszukaństwa być wytoczoną przed sąd karny.

d) Wyraźnie ma być ustanowionem, że akcyonaryusz, który zali-

czył pierwszą wpłatę, jeżeli sprzedaje otrzymaną asygnacyę interymalną, towarzystwu jeszcze tak długo zostaje odpowiedzialnym za wypłacenie dalszych rat, aż dopóki go stowarzyszenie nie uwolni od tej odpowiedzialności przez przepisanie asygnacyi na inne nazwisko. To uwolnienie od odpowiedzialności udziela zresztą tylko samo stowarzyszenie albo wydział mający do tego upoważnienie od towarzystwa.

e) Umowa czyli statuta muszą zawierać nie dwuznaczne postanowienia względem prawa głosowania przysłużającego każdemu akcyonaryuszowi.

f) Oprócz dyrekcyi przeznaczonej do zawiadywania może być także wyznaczony wydział członków stowarzyszenia, którego zadaniem jest wglądać ciągle w czynności dyrekcyi, i wywierać na administracyę wpływ, którego zakres bliżej ma być oznaczony w statutach. Nakoniec

g) może w każdem stowarzyszeniu akcyonaryuszów odbyć się raz w rok jeneralne zgromadzenie właścicieli akcyi, dla obszernego sprawozdania o administracyi i stanie przedsiębierstwa, tudzież dla złożenia rachunków, których rezultat z końcem każdego roku albo w krótszych terminach ma być ogłoszony, o czem bliższe postanowienia ma'ą być oznaczono w statutach. Jeżeliby jednak według lit. f. tego paragrafu nie było wydziału do sprawdzania rachunków, natenczas musi się przynajmniej raz w rok dla pomienionych celów odbyć takie jeneralne zgromadzenie właścicieli akcyi. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 18. grudnia. Według dotychczasowych rozporządzeń pobyt Cesarza Jego Mości w Berlinie potrwa tylko ośm dni.

— Jego Mość Król Prus odwzajemni, jak słychać, wizytę Cesarza Jego Mości i przybędzie na krótki czas do Wiédnia.

— Według nowej ustawy o broni wyznaczy w każdym koronnym kraju namiestnik stósowny termin, w ciągu którego każdy pod względem zawartych w tym patencie rozporządzeń ma sobie postąpić. Jak słychać, będzie na to osobnemi rozporządzeniami czas od 1. stycznia aż do ostatniego stycznia b. r. wyznaczony.

— 19. grudnia. Powrotu Cesarza Jego Mości z podróży do Berlina spodziewają się we środę.

— Zaprowadzenie policyjnej władzy w koronnym kraju Dalmacyi jest teraz stanowczo postanowione. Najprzód będzie zaprowadzona dyrekcya policyi w Zara, tudzież komisaryat policyi w Kattaro, które w styczniu swoję czynność rozpoczną. *(Ll.)*

— Odnośnie do ogłoszonego już w roku 1850 przepisu, według którego każdy, kto chce uzyskać pozwolenie do podróży za granicę, ma się udać do kompetencyjnej władzy swego rodzinnego miejsca, co nawet przy teraźniejszych bardzo ułatwionych środkach komunikacyi bez wszelkiej straty czasu uskutecznić można, rozporządzono, że nadal podobne prożby o paszport nie będzie c. k. najwyższa władza policyjna przyjmować, oprócz w przypadku rekursu przeciw wydanej już decyzyi namiestnictwa, i że takowe prożby do namiestnictw podawać należy.

— Wysoka c. k. centralna zwierzchność morska ogłosiła w Tryeście akt parlamentu angielskiego z 17go czerwca r. b. łącznie z odnoszącem się do tego rozporządzeniem angielskiej rady tajnej z 16. października r. b., według którego polecono angielskim władzom miejscowym na zasadzie wzajemności, ażeby zbiegłych majtków z jakiegobądź okrętu austryackiego i szukających schronienia w krajach angielskiej korony, lub w terytoryum wschodnio-indyjskiej kompanii, przytrzymywano i odstawiano na reklamacye austr. władz konzularnych. Osoby zaś, które podobnym zbiegom dają pomoc i schronienie, podlegać mają karze oznaczonej.

— Obliczenie celnych należytości według taryfy z 6. listopada 1851 wymaga ze strony urzędników oprócz większej oględności także i dłuższego czasu. Lecz że spieszne i należyte obrachowanie się ze stronami jest jednym z głównych warunków celnej manipulacyi, zaczem dla większej w tym względzie łatwości ułożył oficyał rachunkowy p. *M. J. Würth* podręczną książkę rachunkową. P. minister finansów przekonawszy się o użyteczności tej książki, kazał ją drukiem ogłosić i rozdać egzemplarze pomiędzy urzęda manipulacyjne i władze kontrolujace. Autor książki pomienionej zamierza ogłosić w drodze subskrypcyi z czasem drugą poprawną edycyę dla publiczności cło opłacającej. Mieszka na przedmieściu Margarety, nr. 186 we własnym domu.

— Od lat już kilku zrobił rząd to spostrzeżenie, że liczba uczniów niższego wydziału chyrurgicznego przy uniwersytecie w Padwie i Pavia ciągle się zmniejsza. Pochodzi to z tej przyczyny, że prawie wszystkie posady lekarskie po gminach z małym tylko wyjątkiem obsadzone są doktorami medycyny i chyrurgii, i że w ogóle znajduje się w królestwie lombardzko-weneckiem większa nad istotną potrzebę liczba lekarzy wyższego wykształcenia. Przy takim składzie rz czy okazała się coraz to mniejsza już potrzeba pomocy chyrurgów w sprawach publicznego zdrowia, bowiem nie posiadali zupełnego zaufania publiczności, i rzadko kiedy wołano ich do chorych. I dlatego więc podrzędnego i niekorzystnego stanowiska chyrurgów, ubywało też coraz bardziej uczniów w niższym wydziale chyrurgicznym. Jego c. k. apost. Mość raczył przeto najw. postanowieniem z 3. grudnia znieść niższy kurs chyrurgiczny w Padwie i Pawii i rozporządzić, ażeby dla wykształcenia kategoryi podrzędnych indywiduów sanitarnych otworzono osobny kurs naukowy, zwłaszcza że dla powszechnej potrzeby znajdują się we Włoszech już od dawniejszego czasu tak zwani „Chirurghi" czyli „Flebotomi" zajmujący się zwykłemi czynnościami praktyki chyrurgicznej. *(L. k. a.)*

(Kurs wiédeński z 22 grudnia 1852.)

Obligacye długu państwa 5% $95^{1}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$% 85; 4% —. 4% z r. 1850 —. wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 226; z roku 1839 $139^{3}/_{8}$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe $1344^{1}/_{2}$ Akcye kolei pół. 2450. Glognickiej kolei żelaznéj 780. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 732. Lloyd —.

Hiszpania.

(Komitet kierujący frakcyi opozycyjnych. — Dekret król. względem zgromadzeń wyborczych. — Okólnik.)

Madryt, 7. grudnia. Wszystkie fakcye opozycyi pogodziły się i mianowały z swego grona kierujący komitet, który podczas przyszłych wyborów ma przestrzegać interesu opozycyi. Narvaez stoi na czele wyborczego komitetu, w którym się Concha, Pidał, Pacheco, Sartorius, Conganes i Barvo znajdują. Sześć dzienników stołecznego miasta, obwinione przed sądem o to, że ogłosiły niedokładne sprawozdanie o zgromadzeniach opozycyi, uznano dzisiaj za niewinne.

— 8. grudnia. Urzędowa *Gazeta* ogłosiła dziś królewski dekret, który zakazuje wyborcze zgromadzenia i czyni je zawisłemi od poprzedniczego pozwolenia władz publicznych. *Gazeta* ogłosiła oraz okólnik, którego zamiarem jest podać nabywcom dóbr narodowych nowe gwarancye bezpieczeństwa. Na tutejszej giełdzie spada kurs papierów, gdyż się spekulanci obawiają rozruchów. *(G. P.)*

(Okólnik ministra spraw wewnętrznych.)

Madryt, 8. grudnia. Gazeta urzędowa ogłosiła okólnik ministra spraw wewnętrznych, którym wszelkie polityczne zgromadzenia są zakazane. Osnowa jego jest następująca:

Nakazane konstytucyą i ustawami utrzymanie publicznego porządku jest najpierwszą i najświętszą powinnością rządu Rząd jest przeto zmuszony zakazać każde zgromadzenie, któreby mogło zaburzyć pokój lub zniszczyć zaufanie, jeźli się bez jego pozwolenia odbywa. Polityczne schadzki, mające charakter zgromadzeń wybor-

Rozmaite wiadomości.

— Franciszek Palka, stolarz z Rozinka w Morawii, sporządził dla hrabi Mittrowskiego maszynę do żęcia zboża, czyli tak zwaną żniwiarkę. W dobrach hrabi przedsięwzięto rozmaite z nią próby, których rezultat według doniesień gazety berneńskiej jest następujący: Jeden koń, mierzynek, ciągnął maszynę bez natężenia, i szedł zwykłym krokiem. Maszyna nie ustawała i na chwilę, a nawet przy zwrotach utrzymywała się w należytym ruchu. Zajmowała pokosy 4 stóp szerokie, i tak gładko żęła owies, że i jednego nawet kłoska nie minęła. Zagon pola na ćwierć korca wysiewu (owsa), skosiła w przeciągu dwunastu minut mimo licznych nawracań, a pozostałe ściernisko nie było wyższe jak tylko 3 do 4 cali. Przy sprzątaniu pokosów nie doznano żadnej trudności lub zwłoki, i wszystko szło w najlepszym porządku. Hr. Mittrowski widząc tak pomyślny rezultat, zamówił u wynalezcy cztery podobnych żniwiarek, z których każda kosztuje po 150 złr. m. k.

— Wynalazek profesora Balling prędkiego warzenia piwa z masy uzyskanej z wygotowania słodu i chmielu (jak np. gotowanie rosołu z bulionu), zrobił w Pradze wielkie wrażenie. W okolicach Pragi używają już tego napoju nowego, i nie mogą się go dosyć nachwalić, tak co do tęgości, jak co do smaku i przyjemności jego. Spodziewają się nawet, że z czasem tańsze będzie od piwa browarnego. Zawiązują się już w tym celu towarzystwa akcyjne, i może wkrótce wyjdzie piwo zwyczajne całkiem z używania.

— W sobotę dnia 27. listopada r. b. umarła jedyna córka lorda Byrona Lady Ada Augusta, małżonka hrabi Lovelace w 37ym roku życia swego. W tym samym wieku umarł jej ojciec.

— W Wiédniu jest teraz 500 lekarzy i 398 chirurgów. W niższej Austryi jest w ogóle 626 lekarzy i 837 chirurgów.

— W Kalifornii zrobiono ciekawe odkrycie geograficzne. Porucznik More, wysłany ze strony Stanów zjednoczonych na wyprawę przeciw Indyanom w górach Sierra-Nevada, odkrył na górach kalifornińskich wiecznym śniegiem pokrytych, blisko o 120 mil angielskich na wschód od Mariposa nieznane potąd jezioro 60 mil angiel. długości i 20 do 30 mil szerokości, i nazwał je „Lake Mona." Je-

czych odbywały się bez upoważnienia w Madrycie i wywołały wzburzenie. Jeźli się te schadzki będą ponawiać, mogą za sobą pociągnąć przerwanie zwyczajnego toku spraw, a nawet wywrzeć moralny wpływ na wyborców, którzy powinni być zupełnie wolni. Przeto Jéj Mość Królowa rozkazała po wysłuchaniu swojéj rady, że w żadnéj części królestwa niewolno odbywać takich schadzek bez pozwolenia gubernatora prowincyi i wszelkie postępowanie przeciw temu rozkazowi będzie prawem przepisaną karą dotknięte. *(W. Z.)*

Anglia.

(Posiedzenie izby niższej. — Uzbrojenie czternastu statków wojennych. — Postanowienie rządu stanów zjednoczonych.)

Londyn, 11go grudnia. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* rozpoczęto dyskusyę nad budżetem. Mr. Duncombe chciał, aby całą dyskusyę odroczono i przezto wyrażono wotum nieufności przeciw rządowi. Sir L. Bulwer powstał przeciw temu projektowi przedłożywszy oraz motywa, które go spowodowały do odstąpienia whigów i wspierania gabinetu. Również M. Gladstone oświadczył się przeciw wniesionej propozycyi, ale zapowiedział równocześnie, że w debacie nad budżetem przeciw ministeryum wystąpi. Mr. d' Israeli zapewnił, że ministeryum zrobi kwestyę zaufania nie z wotów szczegółowych, ale z przyjęcia lub odrzucenia ważniejszych zasad, zawartych w projekcie o budżecie. Poczem rozpoczęła się debata, a mianowicie najprzód względem podwyższenia domowego podatku.

— Spieszne uzbrojenie czternastu statków wojennych zrobiło na giełdzie senzacyę. „*Constitutionnel*," który tę wiadomość zawiera, dodaje, że sprawy kolonii Przyladka i na wodach wschodnio-indyjskich, są dostateczne do usprawiedliwienia tych uzbrojeń, które według jego zdania z europejskiemi wypadkami nie mają nic spólnego.

— Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił dotąd niepozwolić żadnemu z oficerów swej floty, komendy na którymkolwiek z tych paropływów, do których „*Crescent City*" należy, dopokąd płatnik Smith będzie zatrzymany na pokładzie rzeczonego okrętu. Uchwała ta zrobiła wielką senzacyę w Stanach Zjednoczonych. *(A. B. W. Z.)*

(Doniesienia z Przylądka.)

Londyn, 14. grudnia. Dnia wczorajszego zawinął do Plymouth paropływ „Queen of the South," i przywiózł doniesienie z Przylądka sięgające po dzień 6. listopada. Przegląd miesięczny dziennika „*Cape Town Mail*" z pomienionej daty, nie zawiera potąd jeszcze wiadomości o ukończeniu wojny z Kaframi. Operacye wojenne przeciw Kafrom są jeszcze w toku, a chociaż już mocno przyparci, jednakże trzymają się potąd jeszcze po téj stronie Kei. Wezwania przywódźców kaferskich ze strony angielskiej do poddania się na łaskę lub niełaskę, zostały odrzucone. Makomo i Sandilli, przywódźcy Kafrów z Gaika, znaleźli schronienie w lasach przypierających do Amatolas. Słychać zresztą, że im już wyszła amunicya, i że trzody ich coraz bardziej szczupleją. *(P. Z.)*

Francya.

(Postanowienie senatu względem listy cywilnej i dotacyi korony. — Mianowanie pana Fould. — Sprawozdanie z Rzymu.)

Paryż, 14. grudnia. *Moniteur* ogłasza opatrzone już sankcyą cesarską i z 23 artykułów składające się *postanowienie senatu względem listy cywilnej i dotacyi korony. Lista cywilna Cesarza* wynosić ma przez cały czas panowania i począwszy od 1. grudnia 1852 po 25 milionów, to jest taką sumę, jaką dekretem senatu z 28. Floreal XII. wyznaczono dla Napoleona I., i do czego się teraz zastósowano. *Dotacya korony* składa się z należących do państwa pałaców, zamków, domów, dóbr i zakładów fabrycznych, tudzież z brylantów, pereł, drogich kamieni, posągów, malowideł, rzniętych kamieni, z muzeów, bibliotek, z pomników sztuki i ruchomości znajdujących się w Garde-Meuble i w zabudowaniach oddanych Cesarzowi do dyspozycyi. Posiadłości Cesarza przyłączono przy objęciu rządów cesarskich na zasadzie postanowień prawa również z dotacyą korony. Dobra dotacyi koronnej wolne są od podatków, natomiast jednak muszą ponosić ciężary departamentalne i komunalne. Rozumie się przytem, że nie mogą być ani sprzedawane, ani też nie podpadają przedawnieniu. Natomiast będzie mógł Cesarz w ciągu panowania swego nabywać dobra prywatne i jak każdy inny właściciel niemi rozrządzać, nie podlegając jednak postanowieniom kodexu cywilnego co do części zachowanej do dyspozycyi. *Oprawa Cesarzowej* oznaczona być ma osobną uchwałą senatu dopiero przed nastąpić mającem ożenieniem się Cesarza, lecz już teraz uchwalono 1,500.000 franków rocznie na *dotacyę książąt i księżniczek z familii cesarskiej*, pomiędzy których Cesarz sumę tę rozdzieli.

— Dekretem cesarskim z dnia dzisiejszego powołano p. *Achilesa Fould* z nowym tytułem: „ministra państwa i domu cesarskiego" (ministre d'Etat et de la maison de l'Empereur) do administrowania listy cywilnej i dotacyi korony, w którym-to charakterze ułożyć ma ogólny budżet Cesarza i do potwierdzenia przedłożyć.

— *Moniteur* zawiera *sprawozdanie z Rzymu*, według którego przyjęto tam życzliwie wiadomość o proklamacyi cesarstwa. „Zaraz po otrzymaniu téj wiadomości," pisze dziennik urzędowy, „przyjmował J. S. papież posła francuskiego i życzył sobie dowiedzieć się o szczegółach w téj mierze z własnych ust jego. J. S. papież pochwalił w zupełności przemowę Cesarza. Wieczór odbierał poseł francuski wizyty. Salony jego były pełne gości. Znajdowała się tam znaczna liczba książąt rzymskich i członków dyplomatycznego ciała. — W sali tronowej przypatrywano się z wielką ciekawością pięknemu portretowi Cesarza w ornacie cesarskim. Nazajutrz odśpiewał biskup z Mans w przytomności kilku w Rzymie znajdujących się prałatów francuskich „Te Deum" w kościele św. Ludwika. Na ceremonii téj znajdowało się duchowieństwo francuskie, tudzież deputacya wysłana ze strony armii włoskiej, członkowie poselstwa i zamieszkali w Rzymie Francuzi. Po skończonem nabożeństwie odbył się przegląd wojskowy na Korso. Poseł francuski wystąpił konno w towarzystwie jenerała *Gemeau*, który miał przemowę do wojska i odczytał mu dekret względem proklamacyi cesarstwa. Wojska odpowiedziały okrzykiem: „Niech żyje Cesarz. Wieczór po rewii wydał jenerał *Gemeau* w wojskowem kasynie świetną ucztę dla oficerów i udekorowanych podoficerów. Hrabia *Rayneval* wydał również bankiet na cześć ogłoszenia cesarstwa". *(P. Z.)*

(O strategicznej ważności kolei żelaznej około Paryża.)

Paryż, 13. grudnia. Strategiczną ważność obwodowej kolei około Paryża, której pierwszy oddział otworzono wczoraj uroczyście w długości $1^1/_2$ mili, wyświeca pewien dziennik w następujących słowach: „Żadne towarzystwo kolei żelaznych nieposiada samo przez się dostatecznego materyału, ażeby z taką szybkością uskutecznić transport wojskowego korpusu, jakby tego w pewnych przypadkach potrzeba wewnętrznej służby lub obrona okręgu wymagać mogły. — Obwodowa kolej zaspokoi wszystkie potrzeby i ewentualności przezto, że ułatwi połączenie wszystkich kolei żelaznych na jednej linii. Ona stanowi poniekąd uzupełnienie wojskowego obronnego systemu stolicy. Rząd zawarował sobie zupełną bezpłatność za transport materyału i osób armii." *(W. Z.)*

Włochy.

(Sprostowanie.)

Neapol. „*Independance belge*" zbija teraz sama ogłoszoną wiadomość o odkryciu zamachu na osobę Jego Mości króla Neapolitańskiego, gdy żadna późniejsza korespondencya nie wspomniała bynajmniej o tym wypadku.

---

zioro to jest alkalicznej właściwości i nierybne. Na brzegach jego znajduje się sól i saletra, tak jak na brzegach jeziora Great Salt Lake. W górach Sierra-Nevada pełno jest dziczyzny rozmaitego rodzaju, jako to: gęsi, kaczek, zajęcy, sarn itd., a kuropatwy takiej są wielkości jak jendyki. Do jeziora wpada 5 do 6 rzek, z brzegami żyźnemi, gdy tymczasem dalsze równiny mają grunt piaszczysty. Również rosną tam obszerne lasy dębowe i sosnowe. Najważniejszą jednak przytem rzeczą jest odkrycie złotych min w kierunku teraźniejszych min kalifornijańskich, a szczególnie po tamtej stronie gór Nevada. Porucznik Moore przywiózł ztamtąd bryły kwarcowe zawierające w sobie złote żyły. Podczas wyprawy tej schwytał porucznik Moore kilka Mona-Indyanów, którzy nigdy może nie widzieli jeszcze Europejczyków, i okazywali wielką bojaźń. Zdają się należeć do innego pokolenia niż inne szczepy Indyan Kalifornijańskich, używają całkiem innego od nich języka, są prawie białej cery, i mają takzwane rzymskie rysy.

— Według sprawozdań statystycznych znajdowało się z początkiem roku administracyjnego 1852 w Austryi poniżej Anizy 150 maszyn parowych o sile 1717 koni. W przecięciu była przeto każda maszyna parowa o sile $11^1/_2$ koni. Z tych stało 7 o sile 76 koni bezużytecznie, a inne 7 o sile 78 koni dopiero ustawiano, i tylko 136 maszyn parowych o sile 1563 koni było w ruchu, lecz i z tych kilka ustawały. — Z ogólnej liczby maszyn było 12 o sile 177 koni własnością administracyi skarbowej, a 138 o sile 1540 koni osób prywatnych.

— Dnia 11. b. m. wieczór zalała straszna i nagła powódź część miasta Birmingham. Ostatniemi dniami padały tam deszcze nieustanne, a dnia pomienionego popołudniu puściły się ulewne jakby z zerwania obłoku. Płytka zwykle rzeczułka Rea, płynąca dolną częścią miasta, wezbrała niesłychanie i wystąpiwszy z brzegów swoich, zalała przyległe płaszczyznę. Około siódmej godziny wieczór stała woda w niektórych dzielnicach miasta 8 do 10 stóp. W Rea-Street i przyległych rzéce ulicach musieli mieszkańcy szukać schronienia na piątrach i dachach, a część jednej ulicy o domach całkiem nowych zapadła się w gruzy. Zwłoki źwierząt domowych widziano pędzone falami ku Worcestershire. Szczęściem jednak, że niesłychać potąd, iżby kto zginął przytem z mieszkańców. O 11 godzinie wieczór wzmogła się jeszcze ulewa, a powódź stawała się coraz groźniejszą. Na kolei żelaznej z Worcester ustała wszelka komunikacya z wyjątkiem tylko telegrafu.

„Assemble nationale“ nadmienia w tym względzie, że także w urzędowych doniesieniach z Neapolu niebyło wzmianki o żadnym spisku. *(Abbl. W. Z.)*

Grecya.

(Sprawy senatu i drugiej izby.)

Ateny, 7. grudnia. Senat przyjął jednogłośnie wotowaną już przez drugą izbę ustawę, według której stałe podatki w roku 1853 będą jak w przeszłym roku pobierane. To samo nastąpiło także względem nominacyi lekarzy okręgowych. Izba druga przyjęła dyskutowany już na przyszłej sesyi projekt do ustawy względem pensyonowania oficerów. *(A. B. W. Z.)*

Turcya.

(Uchwała banku tureckiego. — Uchwała rządu względem transportu osób na Bosforze.)

Konstantynopol, 4go grudnia. Doniesiona już telegrafem uchwała tureckiego banku, że w zapłacie będzie przyjmować tylko brzęczącą monetę, i nie przyjmie tureckich papierowych pieniędzy (Caimu), wywołała na kupieckiej giełdzie w Galata nadzwyczajne wzburzenie; kupców ogarnął strach paniczny. Nikt nie chce już przyjmować w zapłacie papierowych pieniędzy, które dotychczas z 3 pct agio kursowały. Jaki skutek odnosiła konferencya deputacyi handlowego stanu z Wielkim Wezyrem, niewiadomo dotychczas, ztąd niespokojność i nieporozumienie trwają bez przestanku.

Uchwałę, że transport osób na Bosforze będzie odtąd tylko krajowym okrętom pozwolony, wyrzekł rząd w wydanem teraz także do publiczności obwieszczeniu, w którem między innemi mówi: „rząd uznaje, że także cudzoziemcom może być pozwolony udział w żegludze około wybrzeży, jednak tylko w tym razie, w którymby rząd nie zastrzegł jej wyłączenie dla krajowców; jakoż i wtedy niezrzekłby się rząd swego absolutnego i niedostępnego prawa, jeżliby w tym względzie nie zachodziła osobna konwencya w zawartych z obcemi mocarstwami traktatach.“ *(Abbl. W. Z.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Madryt, 15. grudnia. Utworzono nowe, jak się zdaje, tymczasowe ministeryum z następujących osób: *Roncali* (albo Don Ivaquin de Roncali, prezydent trybunału sądowego Grenady, albo brat jego Fed rico de Ronc. li hrabia Alcoy, jeneral-lieutnant, senator i były jeneralny kapitan Cuby); jenerał D. Juan *da Lara*, senator, były minister wojny; hrabia *Mirasol*, senator, były jeneralny kapitan w Porto-Rico, a później minister wojny przy występującem ministeryum; D. Gabriel de *Aristazabal*, urzędnik finansów; w ostatnim czasie jeneralny dyrektor publicznego długu państwa; D. Alexandro *Lorente*, deputowany Kadyxu, — dla prezydentury rady, ministeryum wojny, marynarki, finansów i spraw wewnętrznych. *(A. B. W. Z.)*

Ateny, 13. grudnia. Według listów z Aten umieszczonych w Gazecie Tryest.: ogłoszono tam dokumenta odnoszące się do sprawy następstwa tronu. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 22. grudnia. Dziś sprzedawano na naszym targu korzec pszenicy po 18r.23k., żyta 14r.51k., jęczmienia 11r.34k., owsa 7r.24k., hreczki 13r.23k., kartofli 7r.30k. — Cetnar siana kosztował 2r.31k., okłotów 1r.17k. — Za sąg drzewa bukowego płacono 25r., dębowego 22r., sosnowego 19r.30k. i za kwartę krup jaglanych 18k. w. w.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 20. grudnia. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 320 wołów i 2 krowy, których w 18 stadach po 8 do 36 sztuk, a mianowicie z Szczerca, Lesienic, Rozdołu, Żółkwi, Bóbrki, Wojniłowa, Brzozdowiec i Kamionki na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu tylko 58 wołów na potrzebę miasta, i płacono za sztukę, którą szacowano na $13\frac{1}{4}$ kamieni mięsa i $1\frac{1}{4}$ kam. łoju, 138r.45k.; sztuka zaś, mogąca ważyć $14\frac{1}{2}$ kamieni mięsa i $1\frac{1}{2}$ kam. łoju, kosztowała 150r. w. w.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 3. grudnia. W drugiej połowie zeszłego miesiąca płacono na targach w Rozniatowie, Rozdole, Stryju, Dolinie, Bukaczowcach, Skolem, Kałuszu i Bolechowie w przecięciu za korzec pszenicy 7r.—7r.36k.—7r.13k.—5r.40k.—6r.24k.—7r.12k.—7r.—7r. 12k.; żyta 5r.20k.—6r.18k.—6r.18k.—4r.56k.—4r.30k.—5r.36k.—5r.24k.—6r.36k.; jęczmienia 3r.48k.—5r.—4r.36k.—3r.48k.—3r.50k.—4r.24k.—5r.—4r.; owsa 1r.48k.—2r.38k.—2r.30k.—1r.50k.—2r. 2r.24k.—2r.12k.—2r36k.; hreczki 0—4r.48k.—0—8r.—3r.4k.—0—4r.—8k.; kukurudzy 4r.48k.—0—5r.36k.—5r.12k.—4r.54k.—6r.—5r.12k.—5r.36k.; kartofli 0—2r.24k.—2r.24k.—2r.24k.—0—0—2r. 36k.—0. Za cetnar siana 0—44k.—36k.—52k.—24k.—40k.—1r.—40k. Sąg drzewa twardego sprzedawano po 0—6r.12k.—5r.20k.—4r.16k.—3r.—0—12r.—4r.44k., miękkiego po 0—4r.48k.—4r.—3r.—4r.—2r.36k.—8r.—3r.12k. Funt mięsa wołowego kosztował 4r.—$3\frac{1}{5}$k.—$3\frac{1}{2}$k.—4k.—$3\frac{1}{2}$k.—$3\frac{3}{5}$k.—$3\frac{1}{5}$k.—$3\frac{1}{5}$k. i garniec okowity 58k.—1r.4k.—1r.42k.—1r.12k.—1r.4k.—1r.4k.—1r.36k.—1r.30k. m. konw. Nasienia konicza i wełny nie było na targach.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 15. grudnia. Na dzisiejszym targu było tylko 182 sztuk wołów, a mianowicie przypędzili: Mojżesz Stamberger z Limanowa 24 sztuk, Wojciech Jamrus z Tymbarku 32 sztuk, a w mniejszych partyach 126 sztuk.

Mimo średniego po największej części gatunku bydła i dość wysokich cen, odbywał się handel dosyć żwawo i prócz kilku tylko sztuk wszystkie woły sprzedano.

Do Wiédnia popędzono w tym tygodniu tylko 50 sztuk wołów galicyjskich.

Na przyszły tydzień nie można się spodziewać znaczniejszego spędu.

Kurs lwowski.

Dnia 22. grudnia.

		gotówką		towarem	
		zlr.	kr.	zlr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	12	5	17
Dukat cesarski	„ „	5	17	5	21
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	14	9	18
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	47	1	48
Talar pruski	„ „	1	39	1	41
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	20	1	21
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	90	7	90	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 22. grudnia 1852.

		zlr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	mon. konw.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	90	6
Żądano „ „ za 100	„ „	90	36

(Kurs wekslowy wiédeński z 22. grudnia.)

Amsterdam l. 2. m. $156\frac{1}{2}$. Augsburg $113\frac{3}{4}$ l. uso. Frankfurt 113 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 168 l. 2. m. Liwurna 111 p. 2. m. Londyn 11.7. l. 3. m. Medyolan $112\frac{3}{4}$. Marsylia $132\frac{1}{2}$ l. Paryż $132\frac{3}{4}$ l. Bukareszt $244\frac{1}{2}$. Konstantynopel — Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. $95\frac{3}{8}$ lit. B. 110. Pożyczka z roku 1852 $94\frac{3}{4}$. Lomb. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 20. grudnia o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $17\frac{5}{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio. $17\frac{1}{2}$. Ros. Imperyały 9.8. Śrebra agio $13\frac{3}{8}$ gotówką.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 18. grudnia.)

Metal. austr. 5% $82\frac{3}{8}$; $4\frac{1}{2}$ $73\frac{5}{8}$. Akcye bank. —. Sardyńskie —. Hiszpańskie —. Wiédeńskie $104\frac{1}{2}$. Losy z r. 1834 $194\frac{1}{2}$; 1839 r. —.

(Kurs giełdy berlińskiej z 18. grudnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% $101\frac{3}{8}$ p. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 $102\frac{5}{8}$. $4\frac{1}{2}$% z r. 1852 $102\frac{1}{2}$. Obligacye długu państwa $94\frac{1}{4}$. Akcye bank. 109. l. Pol. list. zastaw. —; nowe 98; Pol. 500 l. $91\frac{3}{4}$; 300 l. 159 l. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $11\frac{1}{4}$. Austr. banknoty —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. grudnia.

Hr. Borkowski Seweryn, z Szuparki. — PP. Rubczyński Władysław, z Popowiec. — Skrzyński Władysław, z Zagorzan. — Romaszkan Zygmunt, z Uherska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. grudnia.

Hr. Komorowski Piotr, do Konotop. — Baron Lederer, c. k. feldmarszałek-leitn., do Kulikowa. — PP. Obertyński Henryk, do Cieleża. — Abancourt Ksawery, do Łowcza. — Zagórski Mieczysław, do Wołkowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. grudnia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zran.	27 7 40	2°	2,5°	pułnocno-zach.₄	poch. burza
2 god. pop.	27 7 40	2,5°	— 1,3°	zachodni₃	„
10 god. wie.	27 7 90	2°		zachodni₁	„

T E A T R.

W środę po świętach nowa sztuka, niemniej jak *nowość literacka* w pięknym przekładzie z niemieckiego: **„Strażnica Morska“** a na dochód JP. *Reimersa.* Ku urozmaiceniu przedstawienia przysposobił szanowny Artysta drugą nowość wesołej treści: **„Żona Stangreta.“**

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.